Samarbejdsmøde i arbejdsgruppe på førerhundeområdet

d. 14.11.2020 og d. 14.1.2021

Tilstede: Dorte Wiit CSH Århus, Ole Dybdahl CKU Skive-Viborg og Karin Gøbel Davies CFK Herning

Formål og motivation:
Dialogen mellem førerhundeordningen og de nationale synscentre er afgørende for at sikre det mest optimale tilbud til borgeren. De to primære leverandører på førerhundeområdet – Dansk Blindesamfunds Førerhundeordning og Brugernes Førerhundeordning – har udarbejdet produktbeskrivelser på de ydelser, de leverer i forbindelse med ansøgning og træning af en førerhund, herunder en meget generel beskrivelse af samtræningsforløb og efterfølgende mulighed for hjælp til problemløsning. Beskrivelserne er så generelle, at det som bevilgende myndighed er meget vanskeligt præcist at vurdere, hvad vi kan forvente, der er indeholdt ved bevilling og køb af en førerhund som et hjælpemiddel.

Praksis på området er, at det er førerhundeleverandøren, der vurderer, om borger er egnet som førerhundebruger. Dette sker enten via samtale eller ved deltagelse på et førerhundekursus. Det er ligeledes førerhundeleverandøren, der udformer ansøgningen på vegne af borger og varetager den efterfølgende træning af hund og samtræning mellem hund og borger – ofte sker dette uden dialog med borgers lokale synskonsulent eller orientering- & mobilityinstruktør. I mange kommuner ligger sagsbehandling af førerhundeansøgninger og ansøgninger om betalingstilsagn til kursus for brugere med nyligt udplacerede førerhunde desuden hos administrative (ikke syns-faglige) medarbejdere.

Socialstyrelsen har oplyst, at der er et igangværende europæisk standardiseringsarbejde, CEN/TC 452 Tjenestehunde (assistance dogs), som dækker både førerhunde og servicehunde. Standardiseringsudvalget arbejder på at beskrive nogle krav til både hunden, hundetrænerne, træningens indhold og services til førerhundebrugeren. Når der er et europæisk standardiseringsarbejde i gang, må man ikke nationalt påbegynde arbejde med en dansk standard for samme område. Socialstyrelsen har oplyst, at Dansk Standard har et lille udvalg (S-844) med to deltagere, der følger det europæiske arbejde fra sidelinjen. De to deltagere er Dansk Blindesamfund og Sth-Servicehunde Til Handicappede. Det er således to leverandører, der repræsenterer de danske synspunkter.

DTHS ønsker at invitere til dialog med Førerhundeordningerne omkring selve ansøgningsprocessen, det efterfølgende samtrænings-forløb og muligheden for en opfølgning i forbindelse med hundens overdragelse. Alt sammen med udgangspunktet, at vi gerne vil, at bruger og hund får det bedst mulige samarbejde, at vi undgår misforståelser mellem leverandør og bevilgende myndighed og at vi som kommune har den nødvendige viden at træffe vores beslutninger på undervejs.

Vi ønsker også at tydeliggøre for de kommunale sagsbehandlere, at den lokale synskonsulent eller orienterings- og mobilityinstruktør med fordel kan inddrages, når de modtager ansøgninger om førerhund og supplerende undervisning i brug af førerhund. Vejledningen om Hjælpemidler og

forbrugsgoder påpeger, at kommunen skal indhente relevante oplysninger for at få sagen om ansøgning om et hjælpemiddel belyst. Det er vores bekymring (og erfaring), at udredningen og ansøgningen fra Førerhundeordningerne ofte udgør beslutningsgrundlaget alene.

Fokusområder i dialog:

Myndighed i forbindelse med sagsbehandling:

- Formål med punktet:
  1) at opfordre førerhundeordningerne til at tænke samarbejdet med den lokale syns- og mobility-instruktør som en naturlig del af udredningsprocessen helt fra start.
  2) at gøre sagsbehandlere på førerhunde-ansøgninger opmærksomme på udfordringerne på området og samtidig gøre det tydeligt, at den lokale syns og mobility-instruktør med fordel kan inddrages i udredning og sagsbehandling af ansøgning om førerhund og efterfølgende undervisning. (hvordan gør vi så det???)

  Baggrund
  - Dansk Blindesamfunds Førerhunde-ordning har tidligere været tildelt rollen som ene-aktør via aftale med KL og har i den forbindelse varetaget egnethedsvurdering, ansøgning, levering og efterfølgende opfølgning i førerhundesager.
  - Denne praksis er fortsat efter aftalen med KL er ophævet og de nytilkomne leverandører (Brugernes Førerhundeordning og Servicehundeforeningen) arbejder ud fra samme præmis – nemlig at egnethedsvurdering, ansøgning, levering og efterfølgende opfølgning alene ligger hos førerhunde-leverandøren.
  - Mange kommuner sagsbehandler alene på baggrund af informationer fra førerhundeordningen
  - Det vil sige, at der bliver ikke groft sagt ikke foretaget en helhedsvurdering, hvor viden om f.eks. borgers mobility-færdigheder inddrages.
  - Sat på spidsen er udredning lagt hos leverandøren og ikke kommunen.
  - Det vil sige, at kommunen ikke har indgået aftale med førerhundeordningerne om uddelegering af opgaven med at udrede i forhold til ansøgninger om førerhunde men alene træffer afgørelse baseret på førerhundeordningens oplysninger
  - Det svarer lidt til, at man ved ansøgning om en kørestol eller en handicap-bil ALENE forlader sig på leverandørens beskrivelse af problem, behov, løsningsmuligheder og valg af hjælpemiddel.
  - Som myndighed er vi forpligtiget til at lave behovsafklaring, vurdere om der er andre alternativer, der kan kompensere for borgers aktivitetsproblemer ligesom vi er forpligtiget til at forholde os til begrebet ”bedst egnet og billigst”.

Overvejelser omkring og ønsker til sagsgangen i førerhundesager:

- **En udredning på førerhundeområdet bør have fokus på 2 dele:**
    - Afklaring af det behov, der søges afhjulpet – det vil sige hvilke aktiviteter er det, borger gerne vil kunne udføre. I denne proces er det kommunens ansvar (f.eks. via synskonsulenten) at afklare borgers generelle funktionsniveau (herunder borgers mobility-færdigheder), væsentlighed og mulige løsninger, der kan kompensere for behovet i hht. princippet om "bedst egnet og billigst"
    - Er borger egnet som førerhundebruger (dette er førerhundeordningens område og her har de viden om og kompetence til at give deres vurdering som en væsentlig del af den samlede beslutningsgrundlag)
    - Når førerhundeordningerne modtager henvendelse fra borger, der ønsker førerhund, vil det være optimalt, hvis borger allerede fra start gøres opmærksom på, at der skal etableres kontakt til kommunen som myndighed evt. lokal syns- og mobility-instruktør. Dette for at sikre et godt samarbejde mellem de forskellige aktører i sagen – borger, myndighed og førerhundeordning.

- **Produktbeskrivelse**
- Eftersom der er et europæisk standardiseringsarbejde i gang, må man ikke nationalt påbegynde arbejde med en dansk standard for samme område. Med det i mente har vi stadig ønsker til Førerhundeordningerne i forhold til processen og sagsbehandlingen i førerhundesager:

    - Ved bevilling af førerhund ønskes en undervisningsplan indeholdende en beskrivelse af samtræningsforløbet – både i forhold til indhold, varighed, målsætning og evaluering
    - Ønske om status til bevilgende myndighed forud for overdragelse af førerhund
    - Ønske om årlig tilbagemelding fra førerhundeordning i de enkelte sager indeholdende beskrivelse af indsats i løbet af året, nu og her status og eventuelle indsatsområder for kommende år. Dette kan evt. ske i sammenhæng med den årlige afregning for løbende årlige udgifter.
    - Dialog om indehold og niveau for årlige udgifter

- **Undervisnings-delen:**
    - Der ønskes drøftelse og afklaring af ansvar i forhold til, hvornår det drejer sig om træning af hund, samtræning mellem borger og hund og hvornår det drejer sig om mobility-undervisning.
    - Vores vurdering er:
        - Når det handler om indlæring af ruter, er det mobility-undervisning
        - Når det drejer sig om samarbejdet mellem borger og hund og træning af hund, er det førerhundeordningen

- Der ønskes drøftelse af det rent lovgivningsmæssige – med særlig fokus på det faktum, at "samtræningskursus med førerhund" udbydes af førerhundeordningerne i hht. Lov om specialundervisning for voksne.
  - *Lov om specialundervisning for voksne §1, Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan efter overenskomst med staten, private skoler, institutioner eller initiativtagere eller andre kommunalbestyrelser henvise personer til undervisning efter stk. 1 i statslige, private eller andre kommunale skoler eller institutioner. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.*
  - Der ønskes drøftelse af muligheden for, at kurset kan være en del af den samlede pris på en førerhund.